

इंग्रजी मजकूराचा मराठी भाषेमध्ये व
मराठी मजकूराचा इंग्रजी भाषेमध्ये
अनुवाद करण्यासाठी खाजगी
अनुवादकांची नामिका (पॅनल) स्थापन
करण्याबाबत

महाराष्ट्र शासन

मराठी भाषा विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: नामिका-२०१९/प्र.क्र. २९/भाषा-२

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२

दिनांक - २२ मार्च, २०२१

वाचा :-

- १) शासन निर्णय क्र. बैठक २०१३/प्र.क्र. १६२/भाषा २, दि. १९ एप्रिल, २०१४
- २) शासन निर्णय क्र. नामिका २०१७/प्र.क्र.८३/भाषा-२, दि. २५ जानेवारी, २०१८
- ३) भाषा संचालनालय यांचे पत्र क्र. मडंम २०१९/प्र.क्र. ५०/२१०२/चौदा, दि. २२ नोव्हेंबर, २०१९
- ४) भाषा संचालनालय यांचे पत्र क्र. मडंम २०२०/प्र.क्र. ३७/४३३/चौदा, दि. १४ जुलै, २०२०

प्रस्तावना :-

महाराष्ट्र राजभाषा अधिनियम १९६४ च्या कलम ४ व ५ अन्वये मराठी भाषेमध्ये सादर करणे आवश्यक असलेल्या “ विधीमंडळ कामकाज, अर्थसंकल्पविषयक प्रकाशने, शासकीय विधेयके, केंद्रीय व राज्य कायदे व अधिसूचना ” इत्यादी इंग्रजी दस्तऐवजांचा मराठी भाषेमध्ये अनुवाद सद्यःस्थितीत भाषा संचालनालयाच्या अनुवाद शाखेमार्फत करण्यात येतो. यामध्ये गोपनीय स्वरूपाचे कामकाज तसेच वैधानिक व विधानमंडळाच्या कामाचा समावेश आहे. भाषा संचालनालयाने सादर कामे करणे अनिवार्य आहे. मात्र अलीकडे अनेक विभागांकडून, शासकीय व निमशासकीय कार्यालयांकडून, स्वायत्त संस्थांकडून वरील कामांव्यतिरिक्त इंग्रजी कागदपत्रे अनुवादासाठी भाषा संचालनालयाकडे प्राप्त होतात. उदा. विभागाचे धोरण, योजना, तज्ज्ञ समितीचा अहवाल इत्यादी त्यामुळे अनिवार्य अनुवादाच्या कामाव्यतिरिक्त अन्य कामांमध्ये भाषा संचालनालयातील अनुवादकांची मदत घेण्यात येत असल्याने मूळ अनिवार्य कामांवर त्याचा विपरित परिणाम होतो. त्यामुळे वरील अनिवार्य कामांव्यतिरिक्त प्राप्त होणाऱ्या इंग्रजी व मराठी भाषेतील कागदपत्रांचा अनुक्रमे मराठी व इंग्रजी भाषेत अनुवाद करण्यासाठी खाजगी अनुवादकांची नामिका तयार करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधिन होती.

शासन निर्णय :-

सादर शासन निर्णयान्वये संदर्भ क्र.१ येथील बैठक - २०१३/प्र.क्र. १६२/भाषा २, दि. १९ एप्रिल, २०१४ व संदर्भ क्र.२ येथील क्र. नामिका २०१७/प्र.क्र.८३/भाषा-२, दि. २५ जानेवारी, २०१८ असे दोन्ही शासन निर्णय अधिक्रमित करुन पुढीलप्रमाणे नियम तयार करण्यात येत आहेत.

शासकीय व निमशासकीय कार्यालये, स्वायत्त संस्था इत्यादींकडील कागदपत्रातील इंग्रजी व मराठी भाषेतील मजकुराचा अनुक्रमे मराठी व इंग्रजी भाषेत अनुवाद करण्यासाठी पुढे नमुद केल्याप्रमाणे खाजगी अनुवादकांची नामिका (पॅनल) स्थापन करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे. सदर नामिकेची मुदत तीन वर्षांपर्यंत किंवा शासनाचे पुढील आदेश निर्गमित होईपर्यंत राहिल. सदर नामिकेवर खालील भाषा तज्ज्ञांची नियुक्ती करण्यात येत आहे -

अ.क्र.	अनुवादकाचे नाव	भ्रमणध्वनी / दूरध्वनी क्रमांक	ई-मेल
१.	श्री. शरद दत्तात्रय आफळे, ए-४/४, नीतू अपार्टमेंट, राजपार्क को. ऑ. हौ. सो. १ जुना मुंबई-पुणे रस्ता, कळवा (पश्चिम)-४२१६०५	७७३८५४२३५३	aphale9953@yahoo.com
२.	प्रा. अनिल श्रीपाद गोरे, अ-११२, बाळाजी प्रसाद, दक्षिणमुखी मारुती शेजारी, अप्पा बळवंत चौकाजवळ, थोरले बाजीराव पेशवे पथ, पुणे. ४११ ०३०.	९४२२००१६७१	marathikaka@gmail.com
३.	श्री. यशवंत शंकर थोरावडे, चिंतामण प्रसाद सोसायटी फ्लॅट नं.३, तळ मजला, टिळक चौक, कल्याण, ठाणे.	९९८७०६३४०१	yashwant2559@gmail.com
४.	श्रीमती रेश्मा भास्कर घाणेकर, १२०८, अ/२, रत्नाकर आपटे मार्ग, पुणे-४११००४	९८२२२५१७४१	rbgonline@gmail.com
५.	श्रीमती प्राची वासुदेव कोल्हटकर, २०२, मंजूनाथ टॉवर, व्ही.पी.रोड, पेंडसे नगर, डोंबिवली - ४२१२०१	९८२०४३८१३७	prachi.vkolhatkar@gmail.com
६.	श्री.राजेश सिद्राम दासा, ५०१, पॅरामाऊंट गार्डन, कात्रज कोंढवा रोड, गोकुळनगर, कात्रज, पुणे-४११०४६	९८५०८१४६५२	rejesh.dasa08@gmail.com adv.rajeshdasa@gmail.com

७.	श्री.सुनील साईनाथ भागवत, १००/४, महेश सोसायटी, बिबवेवाडी, पुणे-४११०३७	०२० - २४४१२४६८ ९४२३५८४६०१	sunil989964@gmail.com
८.	श्री. श्रीपाद रामचंद्र पुराणिक, २४, रामविजय सोसायटी, तीन देवळांच्या मागे, गोम्रासवाडी, डोंबिवली (पूर्व), जिल्हा-ठाणे	९८६९२६१८४६	vallabh23469@gmail.com
९.	श्री. निलेश कृष्णराव बंडाळे, फ्लॅट क्र. ६. पहिला मजला, स्वप्नील अपार्टमेंट, दशमेश नगर, औरंगाबाद - ४३१ ००५	९९२३४५२२२३	transnilesh@gmail.com

नामिकेची कार्यकक्षा :-

भाषा संचालनालयाच्या अनुवाद शाखेमार्फत अनुवाद करण्यात येणाऱ्या “ विधिमंडळ कामकाज, अर्थसंकल्पविषयक प्रकाशने, शासकीय विधेयके, केंद्रीय व राज्य कायदे, अधिसूचना अशा प्रकारचे वैधानिक कामकाज तसेच गोपनीय स्वरूपाचे कामकाज ” इत्यादी प्रकारच्या कागदपत्रांच्या अनुवादाचे काम वगळता प्रशासकीय विभागांकडून, शासकीय व निमशासकीय कार्यालयांकडून, स्वायत्त संस्थांकडून अनुवादासाठी प्राप्त होणाऱ्या अन्य इंग्रजी व मराठी कागदपत्रांचा अनुक्रमे मराठी व इंग्रजी भाषेमध्ये अनुवाद करण्यापुरतीच समितीची कार्यकक्षा मर्यादित असेल.

१) नामिकेतील अनुवादकांना काम देताना विभाग/कार्यालये यांनी करावयाची कार्यवाही:-

१. नामिकेतील अनुवादकास काम देण्यासंदर्भात विभागाने/कार्यालयाने अनुवादकाला पत्र द्यावे. सदर पत्रामध्ये खालील बाबींचा उल्लेख करणे आवश्यक आहे -

अ. अनुवादासाठी द्यावयाच्या मजकुराची शब्दसंख्या - साधारणपणे एका ओळीत आठ ते दहा शब्द असतात व एका पृष्ठात २५ ते ३० ओळी असतात. त्याप्रमाणे एका पृष्ठातील ओळी व पृष्ठे मोजून संबंधित विभाग/ कार्यालय शब्दसंख्या निश्चित करेल.

ब. अनुवादकांना अनुवादाचे काम देताना काम कधीपर्यंत पूर्ण करून हवे आहे याचा विहित दिनांक विभाग/ कार्यालय नमूद करेल.

क. अनुवादकांना अनुवाद व त्याचे टंकलेखन करण्याच्या कामासाठी, पहिल्या ५००० शब्दांसाठी प्रतिशब्द रु. १.१५ (अनुवाद व टंकलेखनासह) व ५००० शब्दांच्या पुढे प्रतिशब्द रु. १.१० (अनुवाद व टंकलेखनासह) इतका दर अदा करण्यात येईल.

ड. अनुवादाचे काम पूर्ण केल्यानंतर अनुवादकाचे मानधन लवकरात लवकर अदा करण्याची जबाबदारी अनुवादकास काम देणाऱ्या संबंधित विभागाच्या अधिकाऱ्याची राहिल.

ई. संबंधित विभाग/कार्यालय यांनी अनुवादकाने करून दिलेल्या अनुवादाबाबतचे अभिप्राय भाषा संचालनालय, मुंबई यांच्याकडे पाठवावेत.

२. अनुवादामध्ये विभागाशी संबंधित एखाद्या बाबीसंबंधी काही चपखल शब्द वापरणे आवश्यक असल्यास सदर विभागाने त्यानुसार अनुवादकांना सूचना द्याव्यात.

२) नामिकेतील अनुवादकांनी करावयाची कार्यवाही:-

अ. अनुवाद करताना भाषा संचालनालयाने विकसित केलेल्या परिभाषा कोशांचा वापर करावा. प्रत्येक विभागात / कार्यालयात कामाच्या स्वरूपाप्रमाणे काही ठराविक संज्ञांचा वापर करण्यात येतो. अशा संज्ञा समजून घेऊन नामिकेतील अनुवादकांनी चपखल अनुवाद करून देणे आवश्यक राहिल.

ब. अनुवादकांनी त्यांना ठरवून देण्यात आलेल्या कालमर्यादेत अनुवादाचे काम पूर्ण करून त्याची टंकलिखित प्रत संबंधित विभाग/कार्यालय यांना द्यावी.

क. प्रत्येक अनुवादकाने त्याने केलेल्या अनुवादाच्या कामाचा त्रैमासिक अहवाल भाषा संचालनालय, मुंबई यांच्याकडे सादर करावा.

ख. केलेला अनुवाद प्रमाणित करण्यासाठी अनुवादकांनी स्वतःचा शिक्का तयार करणे व त्याचा वापर करणे अनुज्ञेय नाही.

३) नामिकेसंदर्भात भाषा संचालनालयाने करावयाची कार्यवाही :-

अ. संबंधित विभाग/ कार्यालयांचे अभिप्राय व अनुवादकांचे अहवाल यानुसार नामिकेतील अनुवादकांच्या कामाचे वेळोवेळी मूल्यमापन करावे.

ब. नामिकेतील अनुवादक आणि संबंधित कार्यालये यांना अनुवादाच्या कामकाजासंदर्भात लागणारे मार्गदर्शन करावे तसेच त्यांना या संदर्भात येणाऱ्या अडचणी व तक्रारी इत्यादींचे निवारण करावे.

क. नामिकेतील अनुवादकांनी केलेल्या कामाचा एकत्रित वार्षिक अहवाल भाषा संचालनालयाने दरवर्षी मे महिन्यात शासनास सादर करावा.

४) एखाद्या अनुवादकाचे काम समाधानकारक नसल्यास त्या अनुवादकांची नामिकेवरील नियुक्ती रद्द करण्याचा अधिकार शासनास राहिल.

सदर आदेश वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र. १०५/२०२१/व्यय-४, दि.२३.०२.२०२१ अन्वये निर्गमित करण्यात येत आहेत.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२१०३२२१८३५०८६१३३ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(नंदा राऊत)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. राज्यपाल यांचे सचिव,
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव,
३. मा.मंत्री/राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव,
४. मा.मुख्य सचिव/अप्पर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, सर्व मंत्रालयीन विभाग,
५. विरोधी पक्ष नेते, विधानपरिषद/विधानसभा,विधानमंडळ, मुंबई (पत्राने),
६. मा. उपसभापती, विधानपरिषद,महाराष्ट्र विधानमंडळ, मुंबई (पत्राने),
७. मा. उपाध्यक्ष, विधानसभा,महाराष्ट्र विधानमंडळ, मुंबई (पत्राने),
८. सर्व विधानसभा सदस्य/विधानपरिषद सदस्य/मराठी भाषा समिती सदस्य, विधानमंडळ, मुंबई (पत्राने),
९. सर्व विभागीय आयुक्त ,
- १०.सर्व जिल्हाधिकारी,
- ११.कुलगुरु, सर्व विद्यापीठे,
- १२.सर्व जिल्हापरिषदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी,
- १३.प्रबंधक, उच्च न्यायालय, मुळ शाखा, मुंबई (पत्राने),
१४. प्रबंधक, उच्च न्यायालय, अपील शाखा, मुंबई (पत्राने),
- १५.प्रबंधक, लोक आयुक्त व उप लोक आयुक्त यांचे कार्यालय, मुंबई,
- १६.सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, विधानसभा, विधानभवन, मुंबई,
- १७.सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, विधानपरिषद, विधानभवन, मुंबई,

१८. सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई (पत्राने),
१९. महालेखापाल (लेखा परीक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई,
२०. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई,
२१. निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई,
२२. भाषा संचालक, भाषा संचालनालय, वांद्रे (पूर्व), मुंबई,
२३. सचिव, महाराष्ट्र राज्य मराठी विश्वकोश निर्मिती मंडळ, मुंबई,
२४. सचिव, महाराष्ट्र राज्य साहित्य आणि संस्कृती मंडळ, मुंबई,
२५. संचालक, राज्य मराठी विकास संस्था, मुंबई,
२६. सर्व विभागीय सहायक भाषा संचालक, पुणे/नागपूर/औरंगाबाद /नवी मुंबई,
२७. कार्यकारी अधिकारी, आकाशवाणी केंद्र, एच.टी.पारेख मार्ग, आमदार निवास समोर, चर्चगेट, मुंबई-४०००२०(पत्राने),
२८. कार्यकारी अधिकारी, दूरदर्शन केंद्र वरळी, पांडुरंग बुधकर मार्ग, वरळी, मुंबई ,
२९. सर्व केंद्रीय कार्यालयांची मुख्यालये/बँका, विमा कंपनी व सार्वजनिक उपक्रम यांची मुख्यालये/रेल्वे/विमान वाहतूक यांची मुख्यालये (स्वतंत्र पत्राद्वारे),
३०. सर्व मंत्रालयीन विभाग, यांना विनंती करण्यात येते की, सदर शासन निर्णय त्यांनी त्यांच्या विभागाच्या नियंत्रणाखालील सर्व कार्यालयांच्या निदर्शनास आणावा.
३१. नामिकेतील संबंधित खाजगी अनुवाद (भाषा संचालनालयामार्फत)
३२. सर्व कक्ष अधिकारी, मराठी भाषा विभाग
३३. निवडनस्ती (भाषा-२).